

Széchenyi István Egyetem által indítandó pszichológia (magyar és angol nyelven) alapképzési szak nyilvántartásba vétele

A MAB Testület 2026/2/VII/3. sz. határozata

Iktatószám: MAB/186-1/2026

A MAB Testület **nem támogatja** a pszichológia alapképzési szak (képzés nyelve: magyar, angol; munkaforma: nappali/levelező) indítását a Széchenyi István Egyetemen.

A Testület által elfogadott kollégiumi indoklás a MAB Testület határozatához

A szakot felépítő tudományágak, szakterületek, valamint azok ismeretkörei és kreditértékei formai szempontból megfelelnek a képzési és kimeneti követelményekben (KKK) foglaltaknak. A képzési terv azonban nem biztosítja a KKK-ban meghatározott valamennyi kompetenciaelem elsajátítását. Ennek oka, hogy az „Általános kompetenciákat fejlesztő bölcsészettudományi és társadalomtudományi ismeretek” ismeretkör kreditstruktúrája aránytalan, mivel a kijelölt kompetenciákhoz közvetlenül illeszkedő tárgyak helyett jelentős súllyal statisztikai és biológiai kurzusokat tartalmaz (pl. Általános és pszichológiai statisztika 1–2., A pszichológia biológiai alapjai 1–2.), amelyek összesen 14 kreditet tesznek ki a 25 kreditből. A KKK-ban meghatározott és nevesített szakterületek – különösen a filozófiatörténet, társadalmi ismeretek, kommunikáció, informatika, könyvtárismeret, valamint az alapozó elméleti tárgyak (bevezetés a pszichológiába, a pszichológia főbb területei, a pszichológia biológiai alapjai) bevezető elméleteinek ismerete nem jelenik meg ezen ismeretkör ismeretanyagában.

A képzési tervből hiányzik a pszichológiai jelenségek társadalmi kontextusának rendszerszerű bemutatása (pl. globalizáció, multikulturalitás, multietnicitás, digitális kultúra, társadalmi egyenlőtlenségek). Emellett a felnőtt élet pszichológiájához kapcsolódó ismeretek (pl. párválasztás, szexuális orientáció, családi élet, pályaválasztás, gyermekvállalás, idősödés) csak érintőlegesen, a fejlődéslélektan keretében jelennek meg, amelynek elsődleges fókusza a gyermek- és serdülőkor. Teljes mértékben hiányzik a társtudományokkal – különösen a szociológia, antropológia, kommunikáció és informatika területével – való érdemi kapcsolódás bemutatása. A szaknyelvi és egészségügyi kommunikáció című tárgyak nem biztosítanak átfogó alapozást a kommunikációelmélet és a médiumok működésének megértéséhez. Ezzel szemben a statisztika és kutatómódszertan jelentős hangsúlyt kap, amely elsősorban a későbbi kutatói pályát választó – vélhetően kisebbségben lévő – hallgatók számára releváns. Indokolt lenne továbbá nagyobb hangsúlyt fektetni a pszichológiai ismeretterjesztés és a pszichológiai szolgáltatások tudományos megalapozottságának bemutatására.

További probléma, hogy a piaci igényekre hivatkozva olyan erősen specializált, alkalmazott területek (pl. addikció pszichológiája, igazságügyi pszichológia, coaching pszichológia) is megjelennek a képzési tervben, amelyek elméleti és módszertani megalapozottsága a tanterv alapján nem igazolt. Ez különösen problematikus annak fényében, hogy az alapképzés elvégzésével nem pszichológusi, hanem viselkedéselemzői szakképzettség szerezhető, amely nem jogosít pszichológusi munkakör betöltésére, így az említett specializációk szakmai indoklottsága és kompetenciacélokhoz való illeszkedése nem alátámasztott. A pszichológiai alapképzés célja olyan szakemberek képzése, akik pszichológiai asszisztensi, gyakorlati feladatok ellátására alkalmasak. A benyújtott tanterv ugyanakkor e célkitűzést nem támasztja alá kellő mértékben, mivel több, a gyakorlati munkavégzéshez szükséges alapvető ismeret hiányzik, miközben aránytalanul nagy hangsúlyt kapnak az elméleti előismereteket feltételező

MAGYAR FELSŐOKTATÁSI AKKREDITÁCIÓS BIZOTTSÁG

alkalmazott kurzusok, a biológiai alapokkal foglalkozó tárgyak, valamint a módszertani képzés.

Bár az elméleti és gyakorlati elemek aránya formálisan megfelelő, a képzés tartalmában olyan tudáselemek is megjelennek, amelyek a pszichológia - mint elfogadottan többparadigmás tudomány - keretein belül is szakmailag vitathatók (pl. neuroökonómia). Az előző bekezdésben részletezett tartalmi aránytalanságokkal és kompetenciahiányokkal együtt ez azt eredményezi, hogy a KKK-ban rögzített képzési cél, miszerint a képzés „viselkedéselemző szakemberek képzésére irányul, akik a pszichológia tudomány elméleti alapismereteinek és alapvető módszereinek birtokában” végzik tevékenységüket, nem tekinthető maradéktalanul teljesítettnek.

Az oktatás módszertani eszköztára széles körű, és az intézmény többféle támogatási formát biztosít a hallgatók számára.

A tantárgyleírásokban meghatározott képzési cél összhangban áll az elméleti és gyakorlati tananyag tartalmával. Az ismeretek egymásra épülése biztosított a képzés során. A szakmai gyakorlat tartalmilag és célrendszerében illeszkedik a KKK-ban megfogalmazott képzési célokhoz és kompetenciákhoz.

A képzési struktúrában rendelkezésre áll mobilitási ablak. A megadott szakirodalom releváns, igazodik a képzési programhoz, és tartalmazza az elmúlt 5 évben született tudományos munkákat, nemzetközi forrásokat, adatbázisokat, saját jegyzeteket és digitális tananyagokat. Az alkalmazott értékelési módszerek és eljárások alkalmasak a hallgatói tudás és teljesítmény objektív és megbízható mérésére. A záróvizsga alkalmas a hallgatói tudás és szakmai teljesítmény komplex értékelésére. A diplomamunka készítésének folyamata intézményi szinten szabályozott.

A szakfelelős teljes munkaidőben foglalkoztatott, tudományos fokozattal rendelkező oktató, az intézményben teljes munkaidőben foglalkoztatott AT oktató. A szakfelelős egyidejűleg egy alapképzési szakért felel. A szakfelelős a szak tartalmához illeszkedő, elismert szakmai referenciával rendelkezik.

A törzsanyag ismeretköreinek intézményi felelőseinek legalább a fele tudományos fokozattal rendelkezik. A törzsanyag oktatóinak legalább háromnegyede az intézmény saját alkalmazottja. Az oktatói kör öt tagjának előképzettsége és publikációs tevékenysége alapján nem igazolható egyértelműen a pszichológia alapképzés szakmai követelményeihez való illeszkedés. A rendelkezésre álló adatok alapján nem minden esetben állapítható meg a képzési célokkal és a tantárgyi felelősséggel való összhang. A Pszichológiatörténet és a Kriminálpszichológia című tantárgyak felelőse jogász végzettségű, az MTMT-ben elérhető publikációi az oktatott tantárgyak szakmai tartalmához illeszkedő közlemény nem azonosítható. A Pszichológus pályaszocializáció című tantárgy felelőseinek publikációs tevékenysége elsősorban sporttevékenységgel és pszichofiziológiai kérdésekkel foglalkozik, a képzésértékelési beadvány alapján nem állapítható meg a pályaszocializáció szakmai tartalmához illeszkedő tudományos tevékenysége. A Szociálpszichológia műhely című tantárgy felelőse nem rendelkezik szociálpszichológiai témájú publikációkkal, munkái jellemzően az egészségpszichológia, sportpszichológia és perceptuális döntéshozatal területéhez kapcsolódnak. A Fejlődéslélektan 1. és 2. című tantárgyak felelőseinek publikációs tevékenysége a sportpszichológiai és pszichofiziológiai témákhoz kötődik. A Személyiséglélektan 1. és 2. című tantárgyak felelőseinek publikációs tevékenysége az érzelmi intelligenciával, iskolakezdési nehézségekkel és a közösségi médiahasználatlal foglalkozik.

A gyakorlati foglalkozások vezetőinek legalább a fele teljes munkaidőben foglalkoztatott oktató. Az intézmény belső szabályozással rendelkezik az oktatói kör szakmai relevanciájának és a képzési célokkal való összhangjának rendszeres felülvizsgálatára.

A tanulmányi tájékoztató – beleértve a kreditrendszert, vizsgarendet stb. – elérhető a hallgatók számára. A képzéshez szükséges szakterületi infrastrukturális alapfeltételek rendelkezésre állnak. Az intézményi könyvtári állomány biztosítja a kötelező és ajánlott szakirodalmi jegyzékben szereplő művek elérhetőségét valamennyi hallgató számára.

I.1.-I. 2. A tanterv, a tantárgyi programok, tantárgyleírások szakmai tartalmának megfeleltetése	
A szak képzési és kimeneti követelményeiben (KKK) leírtak	nem felel meg

MAGYAR FELSŐOKTATÁSI AKKREDITÁCIÓS BIZOTTSÁG

A szakmai tartalmak (tantárgyleírások, megadott szakirodalmak) biztosítják-e a képzési cél, az előírt kimeneti kompetenciák (tudás, képesség, attitűd, autonómia és felelősség) elérését az adott képzési időn belül.	nem felel meg
I.3. A tervezett képzési folyamat, a módszerek, eszközök, eljárások megfeleltetése	
a) A tanulástámogatás intézményi eszközrendszere (tananyag, segédletek, tutor/mentor rendszer), az oktatási módszertan (ismeretátadási módok) korszerűsége, alkalmassága a hatékony ismeretszerzésre.	megfelel
b) A gyakorlati képzés összhangja a szak orientációjával, körülményei, szervezettsége az intézményben zajló és az intézményen kívüli (szakmai gyakorlat) képzés során.	megfelel
c) Az ismeretellenőrzési, értékelési módszerek, eljárások (beleértve a záróvizsgát is) alkalmassága a valós hallgatói tudás és teljesítmény mérésére.	megfelel
II. A képzés személyi feltételei	
II.1. A szakfelelős megfeleltetése	megfelel
II.2. A szakon oktatók	
a) A felelősök (ismeretkör, ill. ismeretkörbe nem tartozó, önálló tantárgy felelősei) megfeleltetése.	nem felel meg
b) A szak összes intézményi oktatójának, a teljes oktatói körnek a megítélése, idegen nyelven (is) folytatandó képzésben az oktatók előadóképes idegennyelv-tudásának megítélése	nem felel meg
III. Szakterületi infrastrukturális feltételek	
Infrastrukturális alapfeltételek (tantermek, előadótermek, laboratóriumok, műhelyek, gyakorlóhelyek és felszereltségük) és az oktatási eszköztárak (számítástechnikai, oktatástechnikai ellátottság stb.), valamint a gyakorlati képzés feltételei.	megfelel
Könyvtári ellátottság és a szolgáltatások, kötelező szakirodalmak elérhetősége, szakdolgozatok elkészítésének feltételei, tanulást segítő eszközök, tankönyv, jegyzet ellátás stb. (idegen nyelven folyó képzésben az adott idegen nyelvű anyaggal).	megfelel

Budapest, 2026. február 27.

Dr. Szilágyi János Ede
a MAB elnöke